

Uchwała nr 65/2025
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 16 kwietnia 2025 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności w części uchwały nr XIII/75/2025 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie funduszu sołeckiego na 2026 rok

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk (sprawozdawca), Iwona Kudła, Ewa Midura, Zbigniew Rękas, Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdza nieważność w części uchwały nr XIII/75/2025 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie funduszu sołeckiego na 2026 rok tj. w § 1 w zakresie słów „na 2025 rok” z powodu naruszenia art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 301 ze zm.).

Uzasadnienie

Uchwała nr XIII/75/2025 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie funduszu sołeckiego na 2026 rok przesłana została do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 2 kwietnia 2025 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych uchwała objęta została postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 16 kwietnia 2025 roku.

Stosownie do treści art. 18 ust. 3 ww. ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych o terminie posiedzenia Kolegium i prawie do wzięcia w nim udziału powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego. W posiedzeniu Kolegium nie uczestniczyli przedstawiciele Gminy Bałtów.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło w przedmiotowej uchwale istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności w części, a podstawą tego rozstrzygnięcia są niżej opisane ustalenia faktyczne i prawne.

W badanej uchwale w § 1 Rada Gminy Bałtów nie wyraziła zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy Bałtów na 2025 rok funduszu sołeckiego, jako podstawę prawną wskazując m.in. art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (*dalej u.f.s.*).

Kolegium Izby wskazuje, że stosownie do postanowienia wynikającego z art. 2 ust. 1 u.f.s. rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz, podejmując uchwałę, w której wyraża zgodę albo nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu.

Zdaniem Kolegium Izby z powyższego wynika, że kompetencja organu stanowiącego gminy została ograniczona przez ustawodawcę w art. 2 ust. 1 u.f.s. do podjęcia uchwały o treści pozytywnej, tj. wyrażenia zgody, albo negatywnej, tj. niewyrażenia zgody. Zgodnie z art. 2 ust. 4 u.f.s. który stanowi, że „uchwała o niewyrażeniu zgody na wyodrębnienie funduszu ma zastosowanie wyłącznie do roku budżetowego następującego po roku, w którym została podjęta”, daje Radzie Gminy w Bałtowie kompetencje do niewyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy Bałtów funduszu sołeckiego na 2026 rok, nie zaś jak wskazano w § 1 badanej uchwały na 2025 rok.

Kolegium uznało, iż wykreślenie słów „na 2025 rok” z § 1 badanej uchwały nie wpłynie na podjętą w tej uchwale decyzję organu stanowiącego dotyczącą niewyrażenia zgody z uwagi na zapis zawarty w tytule uchwały, z którego jednoznacznie wynika, że uchwała dotyczy 2026 roku.

Potwierdzeniem fakt, iż intencją Rady Gminy w Bałtowie było nie wyrażenie zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w budżecie 2026 roku jest treść uzasadnienia tej uchwały, gdzie zapisano cyt. "Biorąc powyższe pod uwagę wyodrębnienie w budżecie gminy na 2026 rok środków na fundusz sołecki jest niezasadne".

W ocenie Kolegium Izby, wskazane powyżej naruszenie prawa ma charakter istotny. Za istotne naruszenie prawa uznawane jest w orzecznictwie sądów administracyjnych uchybienie prowadzące do takich skutków, które nie mogą zostać zaakceptowane w demokratycznym państwie prawnym, które wpływają na treść uchwały lub zarządzenia (np. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r., II SA/Wr 1459/97). Jak wskazał WSA w Olsztynie w wyroku z 16 czerwca 2016 r. (I SA/Ol 243/16, LEX nr 2082717) "takim uchybieniem jest m.in. naruszenie przepisów prawa wyznaczających kompetencje do wydania aktu lub podstawę prawną, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał, jeżeli na skutek tego naruszenia zapadła uchwała innej treści, niż gdyby naruszenie nie nastąpiło (por. M. Stahl, Z. Kmiecik, Akty nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego w świetle orzecznictwa NSA i poglądów doktryny. Samorząd terytorialny 2001,z.1-2)". Zgodnie z dyspozycją art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru, iż akt stanowiący przedmiot postępowania nadzorczego narusza prawo w sposób istotny, winno skutkować orzeczeniem jego nieważności w całości albo w części.

W ocenie Kolegium tut. Izby w odniesieniu do stwierdzonego uchybienia w badanej uchwale wystąpiły przesłanki do orzeczenia jej nieważności w części. W związku z powyższym Kolegium postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka